

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף נב.

מה הוא שיעור האונאה לתנאים דלהלן?

לר' שמעון	לר' יהודה	לר' מאיר		
שתות	אחד מי"ב	אחד מכ"ד ¹	בסלעים	
שתות	אחד מי"ב	אחד מכ"ד	לרבא	בחפצים
שתות	שתות	שתות	לאביי ²	

סלע שנחסרה שני דינרים (דהיינו חציה, והיא עכשיו כשקל) מותר לקיימה, מה הדין בדלהלן?

נחסרה אבל היא יותר משקל	נחסרה אפי' פחות משקל	
יחתוך אותה כדי שלא ירמו בה כסלע ⁴	יחתוך אותה כדי שלא ירמו בה כשקל ³	לרב הונא
יקיימה, שלא טועים בה לחושבה כסלע	יחתוך אותה כדי שלא ירמו בה כשקל	לרב אמי

בבא מציעא דף נב:

מי שנתאנה בדברים דלהלן עד מתי יכול לחזור בו?

בסלע ⁵	בטלית	
עד שיראה אותה לשולחני	עד שיראה אותה לתגר או לקרובו	בכרכים
עד ערבי שבתות ⁷	לאביי: עד ערבי שבתות לרבא: עד שיראה אותה לתגר או לקרובו ⁶	בכפרים

¹ ואף שלשון המשנה "כמה תהא הסלע חסר ולא יהיה בה אונאה", אין הכוונה שבשיעור זה לא הוי אונאה, אלא הכוונה שעד שיעור זה אינה אונאה, דהתנא של המשנה שלנו מחשב את החסרון "ממטה למעלה", דהיינו סלע שמתחיל להחסיר עד כמה יחסר ולא יחשב אונאה - ואומר עד אחד מכ"ד, ו"עד ולא עד בכלל".

² טלית אדם מוחל, וכדאמרי אינשי "עשיק לגביך" דהיינו תקנה אפי' ביוקר וביותר משויו מה שאתה צריך בשביל לכסות גופך. אולם סלע שנחסר - שאינו יוצא בהוצאה, לכן השיעור יותר קטן וכמפורש במשנה.

³ דכיון שבאה מסלע ומטבע עבה, אף שנחסרה משקל, העין טועה בה לחשוב שכאילו היא שקל, ולכן גרע משקל שנחסר.

⁴ ולפי' מה שאמרה הברייתא "עד כמה תפחת - ויהא רשאי לקיימה, בסלע עד שקל", פירושו דוקא שנפחתה בבת אחת ע"י שנפלה לאש והגיעה לשיעור שקל, אבל אם נפחתה מעט מעט, כבר אסור לקיימה מתחילה קודם שתגיע לשיעור שקל.

⁵ וכל הדינים דלהלן הוא ע"פ דין, אולם אם היה מכירה - מצד מדת חסידות יש לו לנותן לקבל אותה חזרה אפי' לאחר שנים עשר חודש.

⁶ ואפי' שאין תגרים בכפרים, מ"מ בטלית כל אדם בקי בשויה ויוכל להגיד לו אם נתאנה, משא"כ במטבעות שצריך דוקא שולחני, ובכפרים שאין שולחני נתנו לו זמן עד ערבי שבתות.

⁷ דכיון שאין בכפרים שולחני, א"כ נתנו לו שיעור יותר עד ערבי שבתות, שאז בא להוציאה ואומרים לו שהיא חסרה.